

Työturvallisuusvastuut ja tukea käytännön työsuojelutyöhön

Erityisasiantuntija Päivi Sarmala
Työturvallisuuskeskus

Parasta
työturvallisuutta
yhteistyöllä

Kuka puhuu?

- Erityisasiantuntija, Työturvallisuuskeskus
- Vastuutoimialoja mm. maatalous- ja elintarvikealat
- Koulutus: Biotekniikan insinööri (elintarviketekniikka)
- Aiemmat tehtävät: mm. tutkimusinsinööri, esihenkilö, HSE-päällikkö.

”Hyvinvoiva ja motivoitunut työntekijä on hyvin johdetun työpaikan tuotos – ei itsestäänselvyys’

Työturvallisuuskeskus

Kaikille työpaikoille osaamista ja intoa parantaa
työturvallisuutta yhdessä

Parasta
työturvallisuutta
yhteistyöllä

Työturvallisuuskeskus ry

- Voittoa tavoittelematon yhdistys, joka tukee työsuojelun yhteistoimintaa ja työturvallisuutta työpaikoilla
- Noin puolet rahoituksesta työtapaturmavakuutusmaksuista Työsuojelurahaston kautta
- Työmarkkinajärjestöjen yhteistyöfoorumi
- Perustettu 1.4.1970
- Henkilöstöä 32
- Budjetti noin 5 miljoonaa euroa
- Toimialueena koko Suomi
- Toimisto Helsingin Kalasatamassa

Kaikille työpaikoille
osaamista ja intoa
parantaa
työturvallisuutta
yhdessä.

Kuva Mikael Ahlfors

Työturvallisuuskeskus kouluttaa

Perehdytämme työsuojelun yhteistoimintaan, työturvallisuuden sisältöihin, vastuisiin ja velvoitteisiin sekä työhyvinvointiin.

Lisätietoa: ttk.fi/koulutukset

”Työturvallisuuskeskuksen koulutuksissa luodaan pohja työpaikkojen omalle kehittämistyölle.”

paivi.garmala@ttk.fi

Kuva Mikael Ahlfors

Aineistoja alakohtaisista ja kaikille aloille yhteisistä aiheista

- lataa maksutta verkkoaineistoja
- tilaa painettuja julkaisuja
- katso videoita ja animaatioita
- kuuntele podcasteja

Aineistot: ttk.fi/aineistot

Työturvallisuuskeskus

Kaikille työpaikoille osaamista ja intoa parantaa työturvallisuutta yhdessä

Tuemme työpaikkojen työturvallisuus- ja työhyvinvointityötä

- Koulutusta, työkaluja
- Julkaisuja, videoita, animaatioita
- Viestintää
- Kehittämishankkeita
- Työnantaja- ja työntekijäkeskusjärjestöt hallinnoivat
- Työsuojeluhenkilörekisteri

ttk.fi – ttk.fi/koulutukset

ttk.fi/uutiskirjeet

telma-lehti.fi

Työturvallisuuskeskus

Työturvallisuuskeskus

tyoturvallisuuskeskus

Työturvallisuuskeskus

Työturvallisuuskeskus

paivi.sarmala@ttk.fi

Työsuojelua – miksi?

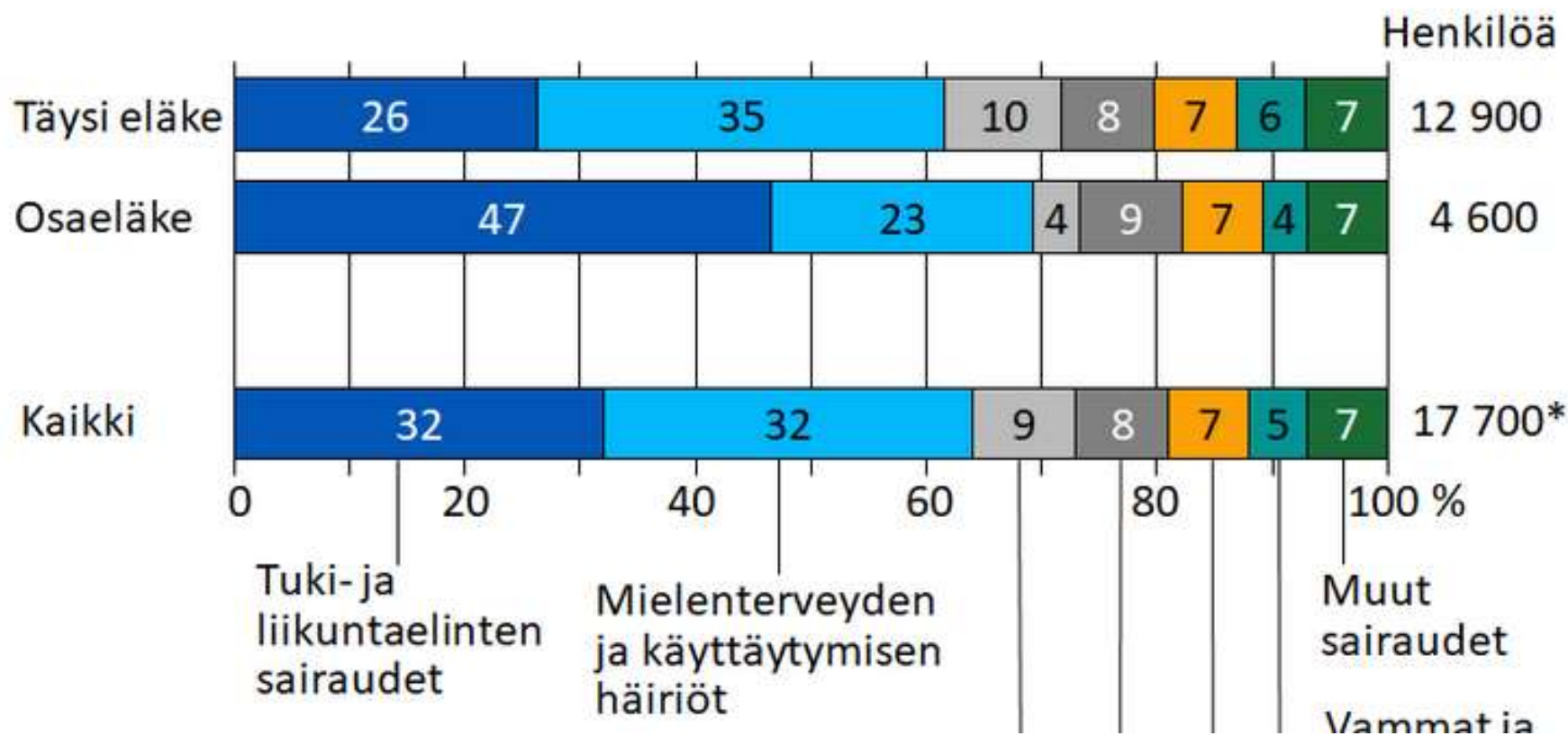
Parasta
työturvallisuutta
yhteistyöllä

Meillä Suomessa...(noin)

- on 2,5 milj. työllistä
- ..sattuu vuosittain 250 000 työtapaturmaa (haastattelututkimus)
- ..joista 100 000 aiheutuu korvattavia hoito-, ansionmenetys –ym. kuluja
- ...epäillään tai todetaan 3000 ammattitautia
- ...maksetaan korvauksia tapaturman tai ammattitaudin uhreille 550 milj. €
- ..työkyvyttömyyseläkkeelle vuosittain n. 17 000 hlöä (vrk?)
- .. Kela korvasi (2022) yhteensä **15,1** miljoonaa sairauspäivärahapäivää, joista 5,4 miljoonaa päivää (36 %) korvattiin mielenterveyden häiriöiden vuoksi.
- ..työpaikkakuolemia yli 20 vuosittain

<https://www.tyotapaturmatieto.fi/julkaisu/tyotapaturmatietopalvelu/3740?c=28>

Työeläkejärjestelmästä täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet sairauspääryhmän mukaan vuonna 2023

Lainsäädännön taustaa

- Hyvinvointiyhteiskuntamme ylläpitämiseen tarvitaan
 - hyvinvoivia ja tuottavia yrityksiä
 - osaavia, motivoituneita ja työkykyisiä työntekijöitä pitkin työurineen
 - pysymistä terveenä ja toimintakykyisenä vielä työuran jälkeenkin
- Työympäristö, siellä tehtävä työ, työajat ja -tavat, työvälineet ja -koneet, raaka-aineet ja materiaalit, ohjeet ja säännöt ovat työnantajan määräysvallan alaisena - > kun on valtaa, on myös **VASTUU**

...ylläpitämiseksi ja edistämiseksi...

työnantajalle on Työturvallisuuslaissa annettu **LAAJA HUOLEHTIMISVELVOLLISUUS** työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä.

Työnantajan vastuu

- Työnantajan **velvollisuus on noudattaa** työturvallisuuslakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä.
- Työnantajan vastuu kohdentuu
 - Juridinen henkilö – yhtiö- ei vastaa
 - Työsuojelupäällikkö vastaa työsuojeluyhteistyöstä
 - Työsuojelusta vastaavat **linjaesihenkilöt**

TYÖSUOJELU KUULUU KAIKILLE – TUNNETKO VASTUUSI?

vallisuus-

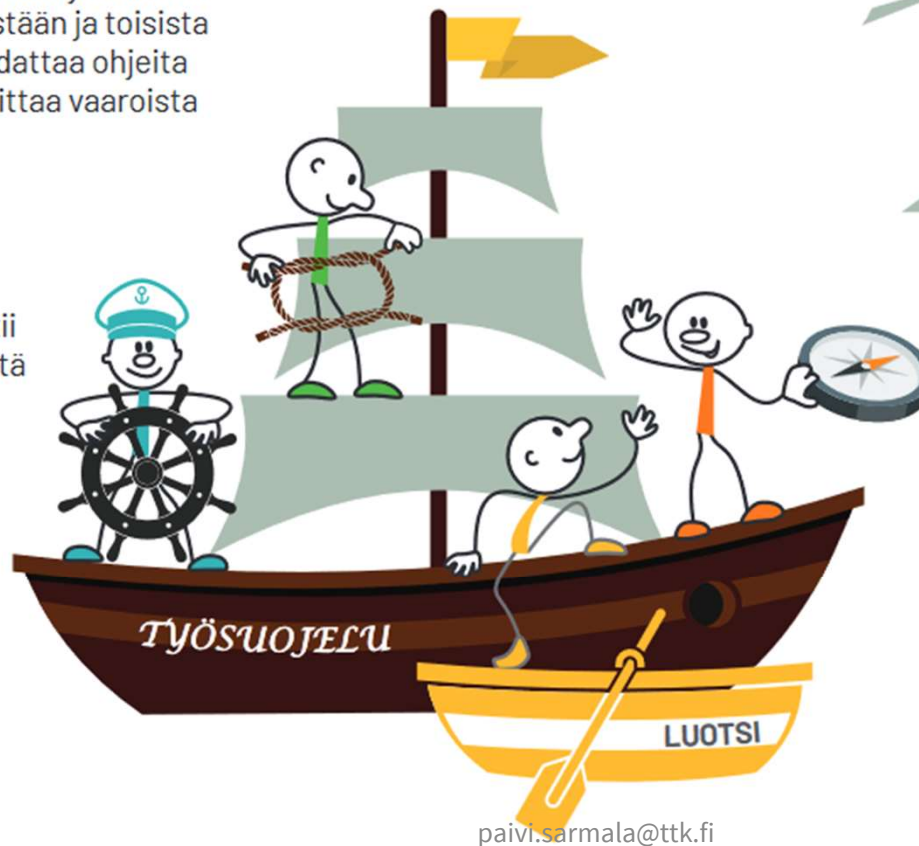
https://www.youtube.com/watch?v=YvyL_6bv1l0&t=13s

TYÖNTEKIJÄ

- Huolehtii ja välittää itsestään ja toisista
- Noudattaa ohjeita
- Ilmoittaa vaaroista

KESKIJOHTO

- Ohjeistaa, valvoo ja huolehtii työoloista ja työympäristöstä
- Päättää tuotanto- ja työmenetelmistä ja hankinnoista
- Seuraa ja arvioi

YLIN JOHTO – MAHDOLLISTAJA, STRATEGINEN TASO

- Päättää tavoitteista, linjauksista ja resursseista
- Seuraa ja arvioi

LÄHIESIMIES

- Perehdyttää ja ohjeistaa
- Valvoo ja huolehtii
- Seuraa ja arvioi

TYÖSUOJELUN YHTEISTOIMINTA- ORGANISAATION TOIMIJA

- Havainnoi työympäristöä ja työoloja
- Tunnistaa häiriöitä
- Tekee kehittämissuhteita

Esihenkilöiden työturvallisuusvastuu

- kaikki tarpeelliset toimenpiteet työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi on tehtävä
- huolehtii, että työpaikan vaaratekijät – olivat ne fyysisiä, kemiallisia, biologisia tai psykososiaalisia – tunnistetaan, ja niiden vaikutukset työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen arvioidaan.
- jatkuvasti seurattava työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työtapojen turvallisuutta, sekä puututtava epäkohtiin.
- kuormituksen ja epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisy
- työntekijöiden perehdytys, työohjeet ja muut dokumentit ovat ajan tasalla.
- yhteistyötä työntekijöiden, työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden ja esimerkiksi työterveyshuollon kanssa.

Työnantajan on huolehdittava siitä, että esihenkilöllä on riittävä pätevyys, hänet on riittävästi perehdytetty tehtäviinsä ja että hänellä on asianmukaiset edellytykset tehtävästä suoriutumiseen.

Työsuojelutarkastus

- Työsuojelun toimintaohjelma
- Työsuojelun yhteistoiminta
- Työterveyshuolto (työpaikkaselvitys, toimintasuunnitelma)
- Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi
- Käytännöt psykososiaalisten kuormitustekijöiden hallintaan
- Työajan järjestäminen, työaikakirjanpito, ylityömäärät
- Toimialasta riippuen lisäksi esim. väkivallan uhka, häirintä
- Työnantajan ja työntekijöiden edustajien esille tuomat asiat

Ohje ”Näin valmistaudut työsuojelu-tarkastukseen” löytyy sivulta:
https://www.tyosuojelu.fi/documents/14660/723301/Nain_valmistaudut_tyosuojelutarkastukseen/

Kartoita
oman
työpaikan
tilanne!

<https://ttk.fi/julkaisu/tyoturvallisuuskartoitus/>

Lainsäädännön valvonta - työsuojelutarkastus

Työsuojeluviranomaisen yleisimmät tarkastetut
asiat <https://www.tyoelamatieto.fi/fi/>

- Löytyy mm. tilastoja

4. YLEISIMMÄT TARKASTETUT ASIAT:

Pienen työpaikan työsuojelun toimintaohjelma

Turvallisista ja terveellisistä työoloista ja toimivasta työyhteisöstä vastuu on työnantajalla. Työturvallisuuslaki velvoittaa työnantajan huolehtimaan tarpeellisin toimenpitein työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä.

[Työturvallisuuslaki 738/2002 – Ajantasainen lainsäädäntö – FINLEX®](#)

Vaiheet joista kokonaisuus muodostuu: 1) yhteistoiminta meillä tarkoittaa? 2) kuormitustekijät 3) varmistat per... toimivuuden 4) otat työterveysh... 5) tarkistat toimintaohjeiden ajantasaisuuden 6) työsuojelun toimintasuunnitelman – näistä muodostuu **toimintaohjelma**.

Työnantajalla tulee olla työsuojelun toimintaohjelma, yrityksen työturvallisuuden ja työterveyden tavoitteet, työsuojelun yhteistoiminnan järjestäminen, työsuojeluvastuut

1

Yhteistoiminta

2

Työpaikan
vaarat

3

Työterveys-
huolto

4

Perehdyttäminen

5

Toimintaohjeet

6

Toiminta-
suunnitelma

Klikkaamalla numeropalloa pääset ko sivulle.

TYÖTURVALLISUUSKESKUS • PAREMPI TYÖ – Pienen työpaikan työsuojeluohjelma

PAREMPI TYÖ • TYÖTURVALLISUUSKESKUS

Tehtävä: Mistä toimintaohjelma löytyy...mitkä
paivi keskeiset painopistealueet

<https://ttk.fi/julkaisu/pienen-tyopaikan-tyosuojelun-toimintaohjelma/>

Vaara-ja kuormitustekijöiden tunnistaminen ja riskien arviointi

Työturvallisuus-
keskus

paivi.sarmala@ttk.fi

Työturvallisuuslaki 10 § - velvoittava lainsäädäntö

- **Työnantajan** tulee selvittää ja tunnistaa vaaratekijät järjestelmällisesti ja kattavasti
- ensisijaisesti poistamaan vaarat
- arvioimaan niiden merkitys terveydelle ja turvallisuudelle, jos ei voida poistaa
- ottamaan huomioon tyypilliset vaarat
 - esiintyneet tapaturmat, ammattitaudit ja työperäiset sairaudet; vaarat lisääntymisterveydelle
 - työn kuormitustekijät; työaika
 - työntekijän ominaisuudet
- käyttämään tarvittaessa asiantuntijoita, esim. työterveyshuoltoa
- pitämään arvioinnin ajan tasalla

Tavoitteena on selvittää kaikki ne vaara- ja haattatekijät, joista voi seurata esim...

- **Tapaturmia** (esim. kaatumiset, putoamiset, puristumiset, leikkaantumiset, venähdykset ja revähdykset, kemikaaliroiskeet, kuumuus)
- Erilaisia **tartuntatauteja** sekä **pölyjen ja kemikaalien aiheuttamia** iho- ja hengitystiesairauksia, astmaa, allergiaa, kosketusihottumia
- **Melun** aiheuttamia kuulonalenemia, häiritsevyyttä tai **tärinästä** aiheutuvaa valkosormisuutta, monihermovaurioita tai selkäkipuja.
- **Psyykkistä kuormittumista** (joka voi johtua mm. kiireestä, epäselvistä vastuista ja velvollisuuksista, puutteista perehdytyksessä, asiakaspaine, sosiaaliset suhteet) sekä
- **Fyysistä** liikakuormitusta (johtuen mm. toistotyöstä, raskaista nostoista, hankalista työasennoista tai liiallisesta työtahdistä, kuumat ja kosteat olosuhteet).

paivi.sarmala@ttk.fi

Päivi.sarmala@ttk.fi

Millaisia tapaturmia (tai läheltä-piti tilanteita) on sattunut?

Viiltotapaturmat (terävät esineet)

- Veitset, lasinsirut, metallireunat, koneiden terät, mandoliinit, skrapat, blenderit,

Palovammat

- Kuuma rasva, höyry, uunit, keittimet, termoskannut, parilat, vesi, kuumat astiat.

Ruhjeet, puristumat ja iskut

- Pudonneet esineet, rullakot, painavat tynnyrit, pizzalapiot, lasikehikot, hyllyköt, kannut.

Liukastumiset, kompastumiset ja kaatumiset

- Liukkaat pinnat, vesi lattialla, rampit, portaat, epätasainen maasto, matot, ulko-ovet.

Rasitus- ja nostotapaturmat

- Raskaat nostot, huonot työasennot, kiertoliikkeet, yllättävät liikkeet

Silmävammat

- Kuuma rasva, pesuaine, paperi, hyönteiset, roiskeet

Kemikaalivammat

- Pesuaineet, rasvasuodattimet, puhdistusaineet, kemikaalit hanskan sisällä

Puristumis- ja väliinjäämistapaturmat

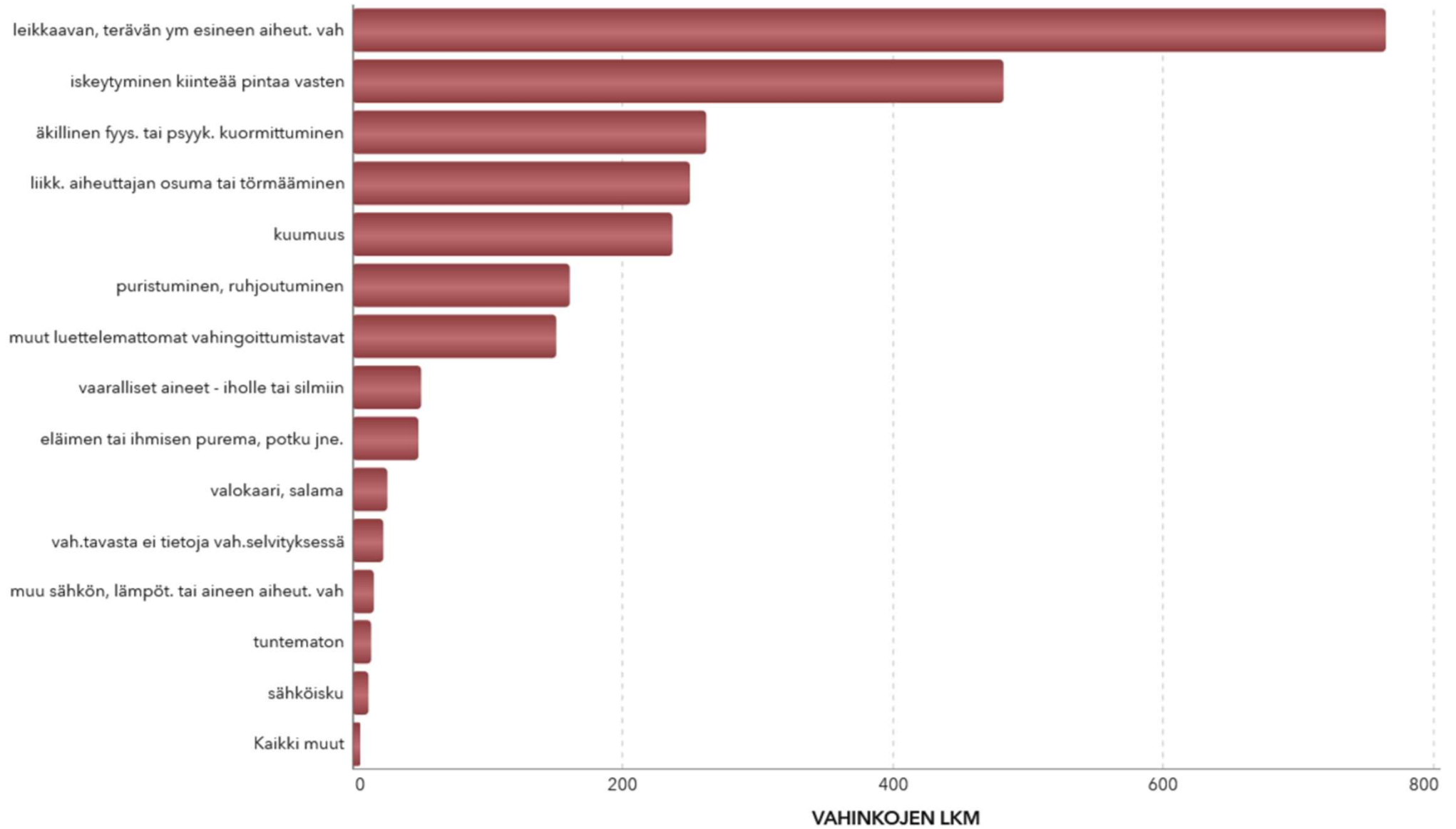
- Ovien väliin jääminen, rullakot, tynnyrit, kaiteet

Tartuntavaarat ja neulatapaturmat

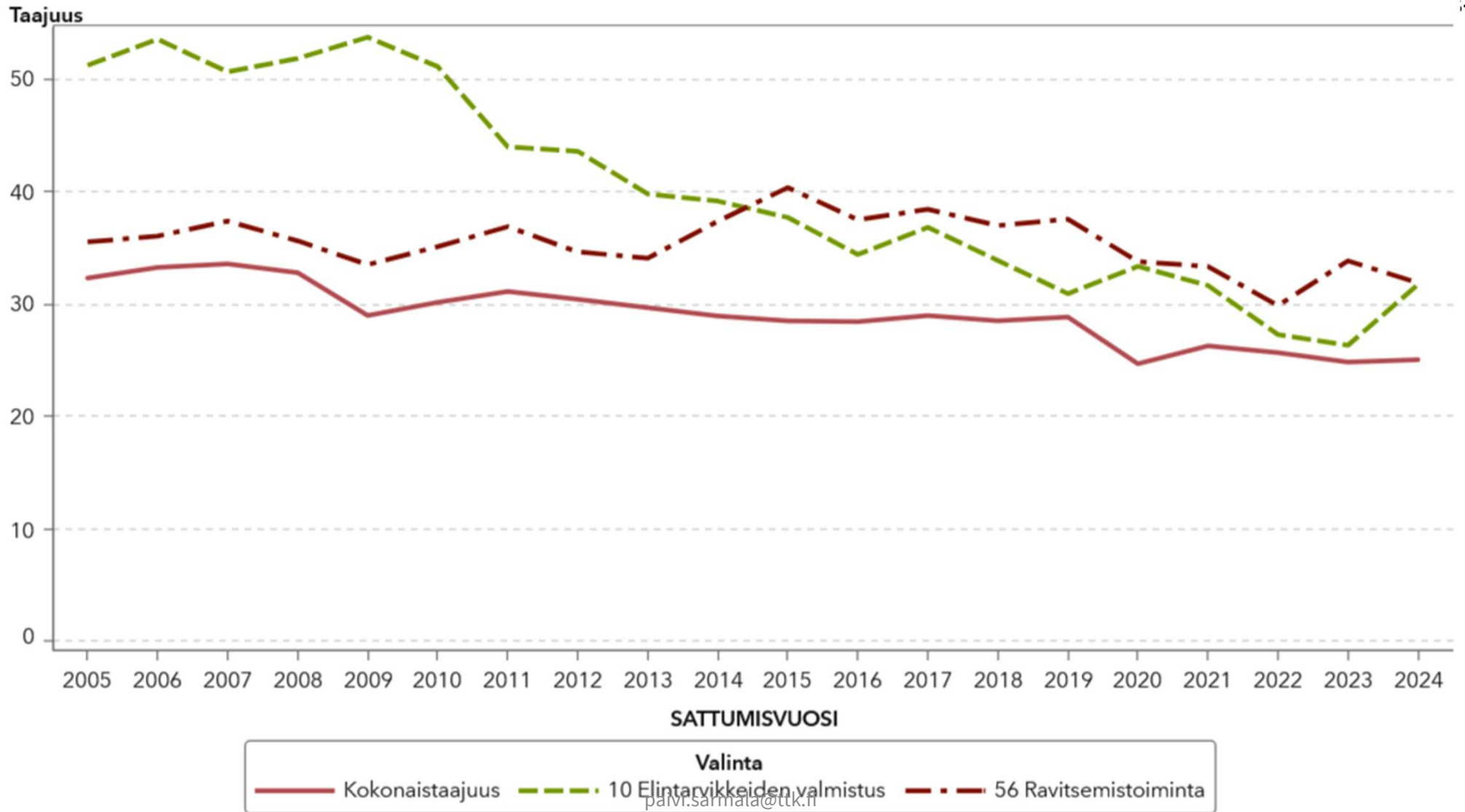
- Neulat, roskien käsittely, rikkoutuneet lasit, lasinsirut.

Lähde: TVK:n
tapaturmakuvaukset, koostettu
copilot

Vahingoittumistapa

Palkansaajien työpaikkatapaturmataajuus, kaikki korvatut työtapaturmat (miljoonaa työtuntia kohden)

Tuki- ja liikuntaelinsairaudet ja niiden ennaltaehkäisy omalla työpaikallamme – hanki taustatietoa

Selvitä oman työpaikan tilanne, haastattele, tutustu työpaikan asiakirjoihin!

- Tuki- ja liikuntaelinsairauksien osuus sairaspoissaoloista XX%
- Riskien arvioinnissa meillä on todettu haasteeksi....
- Työsuojelun toimintaohjelmaan/-suunnitelmaan olemme kirjanneet....
- Työterveyshuollon työpaikkaselvityksessä
- Työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa ergonomiasta on kirjattu....
- Viime vuosina olemme parantaneet ergonomiaa...

Työnantajan tulee ottaa huomioon sekä työn fyysiset kuormitustekijät että työn sisältöön, työn järjestelyihin ja työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyvät kuormitustekijät.

Työnantajan tulee ottaa huomioon, että ihmisillä on erilaiset edellytykset suoriutua työssä ja ne voivat vaihdella työuran eri vaiheissa.

Työympäristön vaarat

alempi toiminta-arvo: keskiäänitaso työntekijän korvan kohdalla 80 desibeliä [dB(A)]; jos tämä ylittyy, on varauduttava siihen, että jotkut voivat melusta saada kuulon aleneman. Tästä syystä työnantajan on annettava ohjeita ja opastusta melun haitoista ja riskin suuruudesta sekä tarjottava työntekijöiden käyttöön henkilökohtaiset kuulonsuojaimet.

	Aiheuttaa vaaraa tai haittaa	Ei vaaraa tai haittaa	Ei tietoa	Kommentteja ja tarkennuksia
Melu				
F1. Jatkuva melu	☐	☐	☐	
F2. Iskumelu	☐	☐	☐	
Lämpötila ja ilmanvaihto				
F3. Työpaikan lämpötila	☐	☐	☐	
F4. Yleisilmanvaihto ja kohdepoistot	☐	☐	☐	
F5. Vetoisuus	☐	☐	☐	
F6. Kylmät ja kuumat esineet ja pinnat	☐	☐	☐	
F7. Työskentely ulkotiloissa	☐	☐	☐	
Valaistus				
F8. Yleisvalaistus	☐	☐	☐	
F9. Kohdevalaistus työpisteissä	☐	☐	☐	
F10. Ulkovalaistus	☐	☐	☐	
Tärinä				
F11. Käsien kohdistuva tärinä	☐	☐	☐	
F12. Koko kehoon kohdistuva tärinä	☐	☐	☐	
Säteilyt				
F13. Ionisoiva säteily	☐	☐	☐	
F14. Ultravioletti säteilyt (UV)	☐	☐	☐	
F15. Lasersäteilyt	☐	☐	☐	
F16. Infrapunasäteilyt	☐	☐	☐	
F17. Mikroaallot	☐	☐	☐	
F18. Sähkömagneettiset kentät	☐	☐	☐	

raja-arvo: keskiäänitaso 87 dB(A) on ehdoton altistumisen yläraja, joka ei saa ylittyä edes kuulonsuojaimia käytettäessä; jos tämä ylittyy, altistumista on alennettava ja suojautumisen tehokkuutta lisättävä.

<https://ttk.fi/tyoturvallisuus/vastuut-ja-velvoitteet/tyonantajan-yleiset-velvollisuudet/vaarojen-tunnistaminen-ja-riskien-arviointi/>

Taulukko 11. Tapaturmariskien suuruuden määrittäminen.

Todennäköisyys	Seuraukset		
	Vähäiset	Haitalliset	Vakavat
	Poissaolo < 3 pv. Ohimenevät lievät vaikutukset: nyrjähdykset, mustelmat	Poissaolo 3–30 pv. Pitkäkestoisia vakavia vaikutuksia, pysyviä lieviä haittoja: murtumat, palovammat	Poissaolo > 30 pv. Pysyvä työkyvyttömyys, kuolema
Epätodennäköinen Satunnainen vaaratilanne, esiintyy harvoin.	1 Merkityksetön riski	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski
Mahdollinen Vaaratilanteet päivittäisiä. Läheltä piti – tapauksia on sattunut.	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski
Todennäköinen Vaaratilanteita esiintyy usein ja säännöllisesti. Tapaturmia on sattunut.	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski	5 Sietämätön riski

Todennäköisyys	Seuraukset		
	Vähäiset	Haitalliset	Vakavat
	Epämukavuus, ärsytys, ohimenevä lievä sairaus	Pitkäkestoisia vakavia vaikutuksia, pysyvät lievät haitat, kuulovaurio	Pysyvät vakavat vaikutukset, vakava tapaturma
Epätodennäköinen Tavanomainen keskustelu onnistuu ääntä korottamatta. Meluallistustaso < 80 dB(A), "Tarkassa" työssä < 50 dB(A) Iskuäänihiiput < 135 dB(C)	1 Merkityksetön riski	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski
Mahdollinen Keskustelu onnistuu, mutta puheesta ei saa täysin selvää "Tarkassa" työssä 50...65 dB(A) Meluallistustaso 80...85 dB(A), Iskuäänihiiput 135...137 dB (C)	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski
Todennäköinen Keskustelu onnistuu vai huutamalla "Tarkassa" työssä > 65 dB (A) Meluallistustaso > 85 dB (A), Iskuäänihiiput > 137 dB (C)	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski	5 Sietämätön riski

Laadi toimintasuunnitelma

Riskien arviointi työpaikalla -työkirja

11.9.2015

STM Työsuojeluosasto

TAPATURMAN VAARAT (T)

TOIMENPIDELOMAKE

[illegible]

Työkalu riskiarviointiin

Digisovellus

Työturvallisuustutka

Työturvallisuustutkan avulla tunnistat työpaikan työturvallisuus- ja terveysriskit. Maksuton digisovellus palvelee eri alojen pieniä ja keskisuuria työpaikkoja.

Perehdytys

Perehdytysvastuut

- Perehdyttämis- ja työnopastusjärjestelmästä yrityksessä ja sen toimivuudesta vastaa **ylin johto**
- **Keskijohdon** vastuulla on perehdytys- ja työnopastusohjeiden laatiminen sekä niiden noudattamisen **valvonta**
- **Esihenkilö** vastaa perehdyttämisen ja työnopastuksen toteuttamisesta sekä siitä, että ohjeet ovat **ajan tasalla**

Perehdytys

§3 mom. 3 Vuokratyö

Tilaajan vastuulla

erityisesti huolehdittava työntekijän perehdyttämisestä työhön ja työpaikan olosuhteisiin, työsuojelutoimenpiteisiin sekä tarvittaessa työsuojelun yhteistoimintaa ja tiedottamista sekä työterveyshuoltoa koskeviin järjestelyihin

§16 Esimiehen perehdyttäminen

Työnantajan on huolehdittava siitä, että työnantajan sijaisella on riittävä pätevyys, hänet on riittävästi perehdytetty tehtäviinsä ja että hänellä muutenkin on asianmukaiset edellytykset tässä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen.

paivi.sarmala@ttk.fi

ESIMIESTEN PEREHDYTTÄMINEN – keskeinen lainsäädäntö tutuksi

 Työturvallisuuskeskus

paivi.sarmala@ttk.fi

Erityisesti on kiinnitettävä huomiota ensikertaa alalle tulevien, nuorten sekä vuokratyöntekijöiden perehdytykseen, koska heille sattuu runsaasti työtapaturmia

Tärkeää on perehdyttää myös...

- oikeat työasennot ja -liikkeet sekä nosto- ja siirtotekniikka
- käyttämään noston ja siirron apuvälineitä
- pitämään työtilat siisteinä ja järjestyksessä
- turvallinen työskentely koneilla ja työvälineillä
- puhdistamaan ja huoltamaan säännöllisesti koneet, työvälineet
- käyttämään suojaimia tai suojavälineitä, työ- ja suojavaatteita
- esim. aggressiivisen asiakkaan kohtaamisen käytäntöihin
- toimintaan onnettomuus- ja poikkeustilanteissa

Etsi aineistoista sopivia videoita
perehdytyksen tueksi!

paivi.sarmala@ttk.fi

Hyödynnä valmista!

Työturvallisuus ▼ Työsuojelun yhteistoiminta ▼ Työterveys ▼ Koulutukset Aineistot Tietoa meistä ▼

☐ asiakaspalvelu (0)
☐ epäasiallinen kohtelu (0)
Näytä lisää

Kielet

☐ englanti (0)
☐ muut kielet (0)
☐ ruotsi (0)
☐ suomi (8)

Julkaisumuodot

☐ Digijulkaisu (0)
☐ Digisovellus (0)
☐ Juliste (0)
☐ Lomake (0)
☒ Maksuton verkkokurssi (MOOC)

Maksuton verkkokurssi (MOOC)
Työsuojelua suomeksi
Työsuojelua suomeksi -verkkokurssi on suunnattu niille työntekijöille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi. Kurssin tavoitteena on tehdä työsuojelun ja työturvallisuuden sanastoa tutuksi.

Maksuton verkkokurssi (MOOC)
Työturvallisuus kuuluu kaikille
Työturvallisuus kuuluu kaikille -verkkokurssi on suunnattu nimensä mukaisesti kaikille. Kurssin tavoitteena on ohjata omaa ajattelua turvalliseen työn tekemiseen sekä antaa perustiedot jokaisen velvollisuuksista.

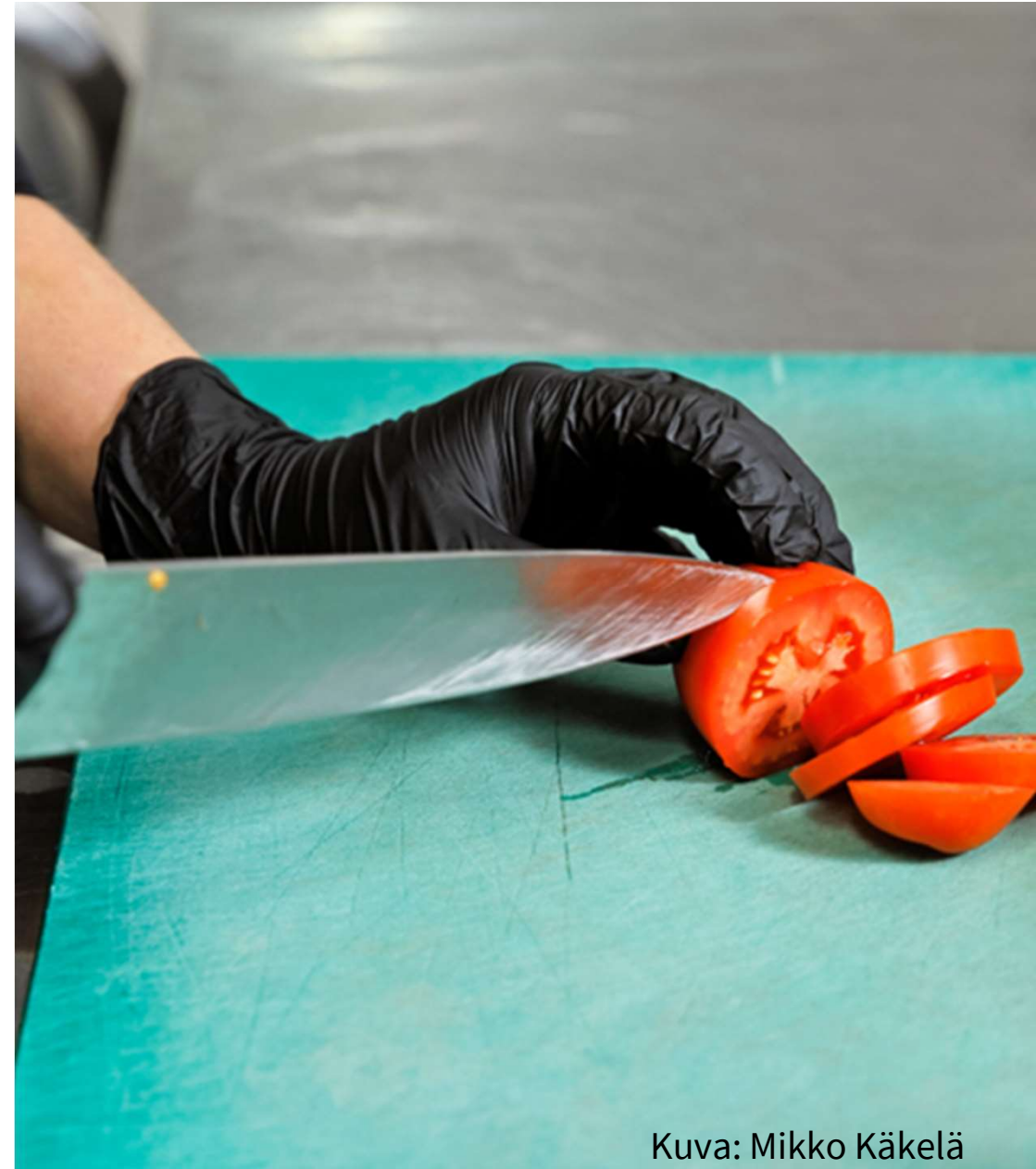
Turvallisuushavainnot ja tapaturmien tutkinta

Turvallisuushavainnoilla lisätään tietämystä vaaroista

Turvallisuushavainnon keskeinen idea on ilmoittaa ja **korjata puutteet ennen kuin tapaturma sattuu.**

Ilmoitukset voivat koskea työssä kohdattua uhka- tai väkivaltatilannetta, **työtapaturmia, työssä sattunutta vaaratilannetta tai läheltä piti -tilannetta**, vaarallista työtapaa, työstä aiheutunutta terveydellistä oireilua, viallisia työvälineitä, koneita tai laitteita taikka ympäristölle työstä aiheutuvaa haittaa, esim. vuoto.

Huonosta ergonomiasta johtuvat oireilut –mitä aiemmin ilmoitetaan, sen helpompi korjata.

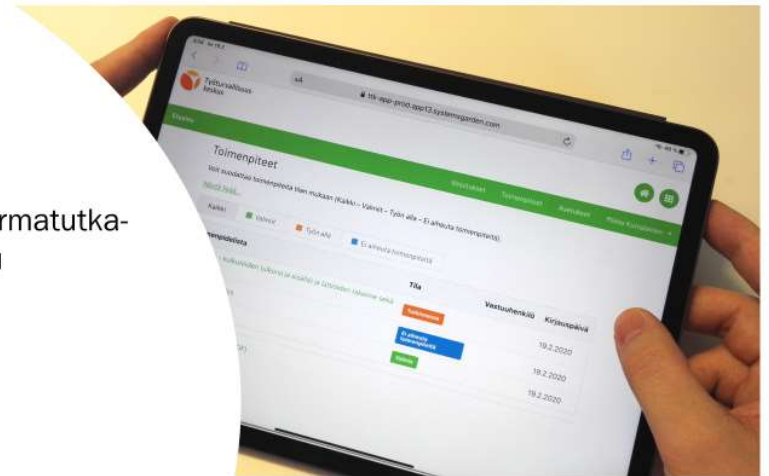
Kuva: Mikko Käkelä

Selvitetään juurisyyt, jos jotain sattuu: Tapaturmien, ammattitautien ja vaaratilanteiden tutkiminen

- Kaikki vaaratilanteet, tapaturmat ja ammattitaudit tai- epäilyt tulee tutkia
- Selvitä juurisyyt ja tee toimintasuunnitelma, miten vastaavat voidaan jatkossa välttää
- Kannusta **turvallisuushavaintoihin** -
Kouluta käytäntöön ja anna palaute, mihin toimenpiteisiin ryhdytty tai aiotaan ryhtyä x ajan kuluessa
- Viesti tehokkaasti (kuka viestii, miten, milloin?)
- Työnantajalla 10pv aikaa tehdä ilmoitus vakuutusyhtiöön.

<https://ttk.fi/julkaisu/tapaturmatutka/>

Tapaturmatutka-
työkalu

MIKÄ ON TAPATURMATUTKA?

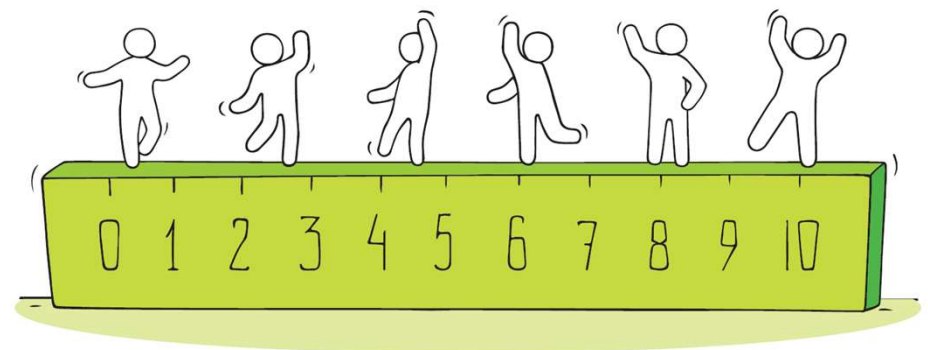
- Järjestelmällinen tapa ilmoittaa, tutkia ja raportoida turvallisuushavainnot ja tapaturmat työpaikalla.
- Helppokäyttöinen ja maksuton työkalu, joka toimii internetselaimella.

Välineitä kuormituksen hallintaan

Konkreettinen väline yksilön tilanteen tunnistamiseen:

Kuormitusvaaka

- auttaa tunnistamaan, jäsentämään ja pukemaan sanoiksi työhön liittyviä kuormituksen lähteitä ja myönteisiä piirteitä eli voimavaroja.
 - auttaa tunnistamaan haitallisen psykososiaalisen työkuormituksen muodostumista.
 - auttaa kohdentamaan toimenpiteitä ennakoivasti työhyvinvoinnin tueksi.
 - auttaa kohdentamaan toimenpiteitä, kun haitallista työkuormitusta on syntynyt .
 - antaa palautetta sanallisesti, visuaalisesti ja määrällisesti.
 - on helppokäyttöinen ja maksuton sovellus, joka toimii mobiililaitteella ja selaimella.
-
- Löytyy: Kuormitusvaaka.fi.
 - <https://kuormitusvaaka.ttk.fi/>

Kuormitusvaaka – ennaltaehkäise haitallinen kuormitus

1. Tehtävänkuvani ja vastuuni ovat selkeät
2. Työssäni on sopivasti vaihtelua
3. Työaika riittää työtehtävieni suorittamiseen
4. Työaikani on ennakoitavissa ja joustaa tarvittaessa
5. Työympäristöni ja työvälineeni ovat turvallisia ja toimivia
6. Minulla on mahdollisuus tehdä työtäni häiriöttä
7. Työni vaatimukset ja osaamiseni ovat tasapainossa
8. Työssäni tarvittava tieto on hallittavissa ja helposti saatavilla
9. Voin vaikuttaa työhöni ja sen kehittämiseen
10. Yhteistyö ja vuorovaikutus työpaikalla tukevat työn tekemistä
11. Minua kohdellaan reilusti työpaikalla
12. Koen oloni fyysisesti ja henkisesti turvalliseksi työssä
13. Koen työssäni häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua

paivi.sarmala@ttk.fi

<https://ttk.fi/kuormitusvaakavinkit/>

VOI HYVIN TYÖSSÄ

Opas työntekijälle ja esihenkilölle psykososiaalisen kuormituksen hallintaan

Affektiivinen ergonomia

Tunnekuorma

- kiire, ristiriitatilanteet, epävarmuus, asiakkaiden tai työyhteisön vaativuus tai jatkuva valppaana olo
- keittiötyössä mm. kiire, fyysinen rasitus ja sosiaalinen paine
- Arvostuksen kokemisen puute

Miten se näkyy työpaikalla?

- Ärtynäisyytenä, väsymyksenä tai vetäytymisenä
- Keskittymisvaikeuksina tai virheiden lisääntymisenä
- Konfliktina työyhteisössä
- Motivaation laskuna tai poissaoloina

[https://projects.tuni.fi/app/uploads/2023/09/651aac10-
ka_lomake_2sivua_taytettava.pdf](https://projects.tuni.fi/app/uploads/2023/09/651aac10-ka_lomake_2sivua_taytettava.pdf)

AFFEKTIIVISEN ERGONOMIAN TARKISTUSLISTA

Tarkistuslista toimii työvälineenä, jonka avulla voi tunnistaa ja arvioida affektiivista ergonomiaa työpaikalla. Affektiivisella ergonomialla tarkoitetaan työn eettisyyteen sekä vuorovaikutukseen ja tunteisiin liittyviä tekijöitä. Tarkistuslistan tarkoitus on, että se mahdollistaa yhteisen keskustelun ja affektiivisen ergonomian kehittämisen työpaikalla. Tarkistuslistaa voi hyödyntää yksilö- tai yhteisötasolla. Arvioinnissa käytetään kolmiportaista asteikkoa läkennevalomallin mukaisesti. Huomiot-kenttää voi hyödyntää arvion tarkempaan kuvaukseen.

TYÖN EETTINEN KUORMITUS

Arvioinnin kohde	Arvio	Havainnot
Työssä pystyy toimimaan omien arvojen ja oman alan ammattietiikan mukaisesti	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työhön ei sisälly ristiriitaisia vaatimuksia ja odotuksia	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työssä pystyy vastaamaan sille asetettuihin erilaisiin odotuksiin	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työssä on mahdollisuudet sen laadukkaaseen toteutukseen	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	

EETTINEN ORGANISAATIOKULTTUURI

Arvioinnin kohde	Arvio	Havainnot
Työpaikalla tuetaan alan ammattietiikan mukaista toimintaa	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työpaikalla tuetaan osaamista, joka mahdollistaa vastuullisen toiminnan työssä	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Johtaminen on oikeudenmukaista	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Johtaminen on työnteekijöitä arvostavaa	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työpaikalla voi turvallisesti keskustella eettisesti ristiriitaisista tilanteista	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	

Arvioinnin kohde	Arvio	Havainnot
Työpaikalla on selkeä yhteinen käsitys siitä, millainen toiminta on eettisesti hyväksyttävää	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työssä pystyy sitoutumaan yhdessä sovittuihin toimintatapoihin ja toteuttamaan niitä	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	

VUOROVAIKUTUS JA TUNNEYMPÄRISTÖ

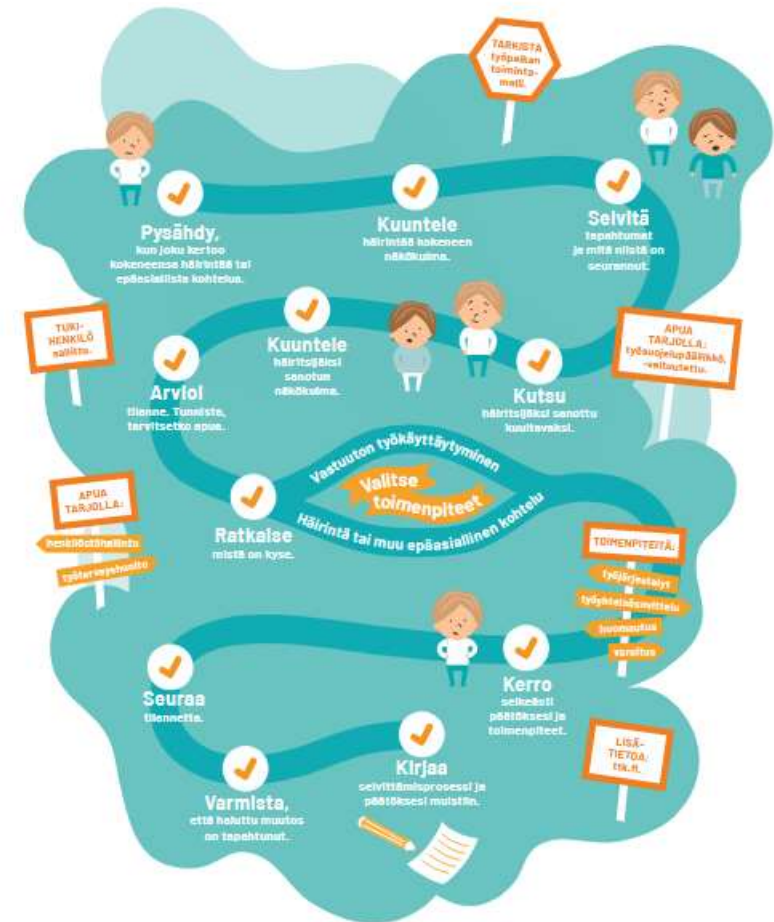
Arvioinnin kohde	Arvio	Havainnot
Työpaikalla kyetään kohtaamaan ja käsittelemään erilaisia tunteita rakentavasti	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työpaikalla voi tuoda turvallisesti esille epävarmuutta, osaamattomuutta ja tehtyjä virheitä	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työpaikalla jaetaan ilon ja onnistumisen kokemuksia	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työssä on sallittua kokeilla ja innovoida uusia asioita ilman pelkoa arvostelusta	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Vuorovaikutus on kaikkia työyhteisön jäseniä arvostavaa ja kunnioittavaa	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työyhteisössä kaikki voivat kokea kuuluvansa ryhmään ja olevansa hyväksyttyjä	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työpaikalla vallitsee myötätuntoinen asenne	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	
Työpaikalla edistetään hyväntahtoisia ja ystävällisiä tekoja	☒ Kunnossa ☐ Osittain kunnossa ☐ Ei kunnossa	

Häirintä ja epäasiallinen kohtelu

- Tehtävä: Katsotaan video
https://youtu.be/wqaYYZ_HZ8U

HÄIRINTÄ JA EPÄASIALLINEN KOHTELU – Esimies, toimi näin

Työnantajan velvollisuuksia...

Työantajalla on työturvallisuuslain mukaan velvollisuus toimia, kun hän on saanut tiedon työntekijään kohdistuvasta terveydelle haittaa tai vaaraa aiheuttavasta häirinnästä tai muusta epäasiallisesta kohtelusta.

Työnantajan on huolehdittava myös siitä, että työntekijöillä on tiedossaan toimintamalli, jolla puututaan asiakkaiden taholta tulevaan seksuaaliseen häirintään ja sopimattomaan käytökseen

Häirintänä ja muuna epäasiallisena kohteluna voidaan pitää

- jatkuvasti toista loukkaavaa käyttäytymistä
- sukupuolista häirintää tai ahdistelua
- työsuorituksen tai henkilöön kohdistuvaa jatkuvaa ja perusteetonta arvostelua, mitätöimistä tai työyhteisöstä eristämistä
- työvelvoitteiden laiminlyöntiä

<https://ttk.fi/julkaisu/ohjeistus-seksuaalisen-ja-sukupuoleen-kohdistuvan-hairinnan-ehkaisyyen-ja-toimintaan-ongelmatilanteissa/#adc1adb6>

Väkivallan uhka

Työturvallisuuslaki edellyttää toimenpiteitä työpaikalta, jolla on ilmeinen väkivallan uhka (riskiarviointi)

- laadittava toimintaohjeet fyysisen ja psyykkisen väkivallan uhan varalle
- perehdytettävä toimipaikan turvallisuusohjeistus, toimintaohjeet sekä toiminta työturvallisuuspoikkeaman jälkeen
- toimiva poikkeamaraportointi ja käsittely
- mahdollistetaan riittävä ja asiantunteva poikkeamatilanteiden jälkihoito
- huomioitava pelkän uhan aiheuttama psyykkinen kuormitus

Työntekijän velvollisuus on ilmoittaa vaaroista ja poikkeamista

<https://ttk.fi/tyoturvallisuus/tyopaikkavakivallan-hallinta/>

Työkalu
menettelytapaohjeen
laatimiseksi

Opas: Väkivalta pois
työpaikoilta

<https://ttk.fi/julkaisu/vakivalta-pois-tyopaikalta/>

**Harjoittelu lisää
hallinnan tunnetta**

Päihteet

Kirkas työelämä podcast-sarja on Työturvallisuuskeskuksen työelämän päihdeasiantuntijat -ryhmän tekemä kokonaisuus, jossa käsitellään päihteisiin ja työelämään liittyviä asioita.

- Ovatko päihteet vaiettu salaisuus? Podcast-vieraana osastopäällikkö **Marika Vartiainen** Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:stä.
- Onko Jeppe juonut? – puheeksi ottaminen. Podcast-vieraana asiantuntija **Timo Nerikko** Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:stä.
- Perjantaipullo – unholaan jäänyt kulttuuri? Podcast-vieraana turvallisuuden kehityspäällikkö **Vesa Vaittinen**.
- Mitä on aivodoping työssä? Podcast-vieraana tutkimus- ja kehitysyksikön päällikkö **Jukka Koskelo** A-klinikkasäätiöstä.
- Testaus vai mestaus? Podcast-vieraana työmarkkinajuristi **Minna Salli** Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:sta ja oikeuskemisti **Sirpa Mykkänen** Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL:sta.
- Työpaikan päihdeohjelma työterveysyhteistyössä. Podcast-vieraana asiantuntijalääkäri **Auli Rytivaara** Elinkeinoelämän keskusliitto EK:sta.
- Juomisen hintalappu. Podcast-vieraana tutkijatohtori **Niilo Luotonen** Aalto-yliopistosta.
- Onko päihteettömyys vaihtoehto? Podcast-vieraana neuvotteleva virkamies **Päivi Lanttola** Valtiovarainministeriöstä.
- Paluu arkeen. Podcast-vieraana päihdesosiaalityöntekijä **Jyrki Lausvaara**.

paivi.sarmala@ttk.fi

Puheeksi ottaminen...

Haitallisen kuormittuneisuuden tunnistaminen varhaisessa vaiheessa on yksi esihenkilön keskeisistä tehtävistä. Mitä varhemmin, sen parempi -video auttaa esihenkilöitä kuormittuneisuuden tunnistamisessa ja puheeksiottamisessa.

Työnantajalla on vastuu valita ja toteuttaa asianmukaiset toimet haitallisen työkuormituksen ennaltaehkäisemiseksi, poistamiseksi ja vähentämiseksi.

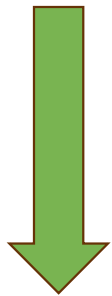
Esihenkilötyö avainasemassa kuormituksen hallinnassa

Hyvä esihenkilötyöllä voidaan ennaltaehkäistä haitallista työkuormitusta. Hyvän esihenkilötyön piirteitä ovat mm.

- oikeudenmukainen päätöksenteko ja kohtelu, palkitseminen ja tunnustus
- johdonmukaiset ja läpinäkyvät periaatteet, tavoitteiden kirkkaus
- arvostava vuorovaikutus ja kiittäminen
- tuki, kannustus, keskustelu ja kuuntelu
- kysymällä johtaminen, osallistaminen
- poistaa sujuvan työnteon esteitä
- oman myönteisen mielialan ylläpitäminen
- aito välittäminen – huolehtii turvallisuudesta
- ei salli huonoa käytöstä, puuttuu
- toimii itse esimerkillisesti

oppia tuntemaan
ihmisenä: vahvuudet,
heikkoudet,
kehitystoiveet –
persoonallisuus,
elämäntilanne

Hyviä tietolähteitä

[Etusivu](#) / [Aineistot](#) / [Ravintolatyön ergonomia ja apuvälineet](#)

Ravintolatyön ergonomia ja apuvälineet

paivi.sarmala@ttk.fi

HOTELLIN JA RAVINTOLAN TYÖTURVALLISUUS

Kannusta palautumiseen...

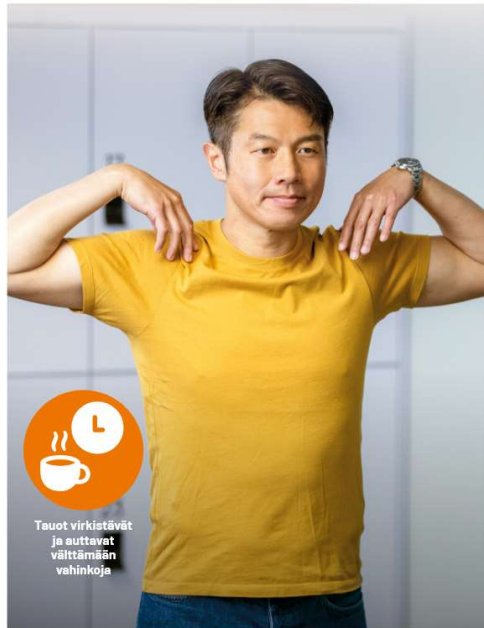
<https://ttk.fi/wp-content/uploads/2024/09/Tyoikaisten-liikunnan-edistaminen.pdf>

Tauota työtäsi!

Sopiva tauotus tehostaa työn tekemistä ja edesauttaa työstä palautumista.

Pidä mikrotaukoja puolesta minuutista muutamaan minuuttiin.

Tee palauttavia liikkeitä työn lomassa kuormituksen vähentämiseksi ja palautumisen edistämiseksi.

Tauot virkistävät ja auttavat välttämään vahinkoja

<https://ttk.fi/wp-content/uploads/2000/08/Minuuttijumppa.pdf>

<https://ttk.fi/julkaisu/kaikki-tarvitsevat-palautumista/>

<https://ttk.fi/julkaisu/taukojumpaa/>

paivi.sarmala@ttk.fi

Muita hyviä käytäntöjä

- Henkilöstölle turvallisuuskoulutusta säännöllisesti
- Turvavartit/-tuokiot säännöllisesti esim. viikkopalavereissa
- Turvallisuuskävelyt (TA ja TT yhdessä)
- Mietitään ryhmissä mitä pahimmillaan voisi tapahtua ja osataanko toimia (MITÄ JOS?)
- Ensiapupisteiden ja evakuointireittien kävelykierros
- Tapaturmien käyttäminen esimerkkinä perehdytyksessä

<https://ttk.fi/julkaisu/turvatuokio/>

Toteuta Turvatuokio työpaikallasi

Turvatuokion toteuttamisen perusrakenne työpaikalla

Suunnittele Turvatuokio työpaikallesi

Turvatuokio-kirjasto

- Ääniergonomia
- Somehäirintä
- Nuorten perehdyttäminen
- Kuumassa työskentely ja uv-säteilyltä suojautuminen
- Kaikki tarvitsevat itsensä johtamisen taitoja
- Työmatkaliikkuminen
- Affektiivinen ergonomia
- Päihdehaitaton työpaikka

paivi.sarmala@ttk.fi

Itseopiskeltavia verkkokursseja

<https://ttk.fi/tapahtumakalenteri/?course-type=self-studies#search-course-heading>

→ Työkykyjohtaminen

Jatkuva koulutus | Verkko

Työkyvyn johtaminen on nyt ajankohtaisempaa kuin koskaan. Kilpailemme tuottavasta ja sitoutuneesta henkilöstöstä samalla, kun väestö ikääntyy ja esimerkiksi mielenterveysongelmien määrä kasvaa. Tänä päivänä myös tiedetään se,...

→ Esihenkilöiden työturvallisuusvastuut ja -velvoitteet

Jatkuva koulutus | Verkko

Monesti työnjohdolla ja lähiesihenkilöillä omaan rooliin kuuluvat työturvallisuusvastuut ja velvoitteet ovat hämärän peitossa. Usein tiedetään, että vastuuta on, mutta epäselväksi jää mitä se konkreettisesti omassa työssä on tai...

Työsuojelun yhteistoiminta

Työturvallisuus-
keskus

paivi.sarmala@ttk.fi

Työsuojelun yhteistoiminta Ttl 17§

- Työnantajan tulee antaa työntekijöille riittävän ajoissa tarpeelliset tiedot työpaikan turvallisuuteen, terveellisyyteen ja muihin työoloihin vaikuttavista asioista sekä niitä koskevista arvioinneista ja muista selvityksistä ja suunnitelmista.
- Työnantajan on myös huolehdittava siitä, että näitä asioita käsitellään asianmukaisesti ja riittävän ajoissa työnantajan ja työntekijöiden tai heidän edustajansa kesken.
- Työntekijöillä on oikeus tehdä ehdotuksia työnantajalle ja saada niihin palaute.

Työsuojelun yhteistoiminta

Työsuojeluvaalisovellus

- Työsuojeluvaalisovellus on maksuton työkalu, jolla voi helposti toteuttaa työsuojeluvaalien sähköisen äänestyksen.

Digisovellus

[Työsuojeluvaalisovellus](#)

Työsuojeluvaalisovellus on maksuton työkalu, jolla voi helposti toteuttaa työsuojeluvaalien sähköisen äänestyksen. Sovelluksen käyttäminen vaatii rekisteröitymisen ja palvelusopimuksen hyväksymisen.

Työsuojeluvaalisovellus-infotilaisuudet

Maksuttomassa infotilaisuudessa kuulet työsuojeluvaalisovelluksesta ja sen käytöstä.

[Ilmoittaudu työsuojeluvaalisovellus-infoihin](#)

[Työsuojeluvaalisovellus](#)

[Työsuojeluvaaliohjeet](#)

[Usein kysytyt kysymykset työsuojeluvaaleista](#)

[Koulutuksesta eväitä työsuojelutehtävään](#)

Helpotusta työsuojeluasioiden hoitamiseen!

Työsuojelutoimikunnan vuosisuunnitelma

– Vastuullista työsuojeluyhteistyötä

tammi

helmi

maalis

huhti

touko

kesä

heinä

elo

syys

joulu

marras

loka

Tämä työkalu auttaa työsuojelutoimikunnan vuosisuunnitelman teossa.

Työsuojelun yhteistoiminta on lakisääteistä. Yhteistoiminnassa käsiteltäviä asioita ovat:

- Turvallisuus ja terveys
- Työkyky
- Työterveyshuolto
- Seuranta
- Perehdytys
- Riskien hallinta
- Muutokset

 Oma logo tähän

Klikkaamalla kuukausipalloa pääset kunkin kuukauden sivuille.

paivi.sarmala@ttk.fi

Ajankohta:

21.10.2025 09:00 - 09:30

Ilmoittautumisaika:

Ilmoittaudu 16.10.2025 klo 23:30 mennessä

Sijainti:

Webinaari

Kiitos!

paivi.sarmala@ttk.fi

p.040 5609126